

Innst. 202 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 105 L (2011–2012)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i diskrimineringsombudsloven (tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Det fremmes i proposisjonen forslag om at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvar for å føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge får hvis FN-konvensjonen av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne ratifiseres. Det foreslås endringer i diskrimineringsombudsloven for å lovfeste dette ansvaret.

Lovendringen gjennomfører konvensjonens artikkel 33 andre ledd om nasjonalt tilsyn med gjennomføring av konvensjonen. Det skal utpekes en eller flere uavhengige nasjonale instanser for å fremme, verne om og overvåke gjennomføringen av konvensjonen.

Ombudet tilfredsstiller de relevante kravene i de såkalte Paris-prinsippene for institusjoner som skal fremme og beskytte menneskerettighetene, jf. vedtak av 20. desember 1993 i FN's generalforsamling.

Ombudet skal gjøre selvstendige og uavhengige vurderinger av status for gjennomføring av rettighetene i konvensjonen og myndighetenes etterlevelse av pliktene etter konvensjonen. Ombudet skal være pådriver og overvåker, mens ansvaret for gjennomføringen av konvensjonen skal ligge hos de politiske myndigheter og forvaltningen.

Etter konvensjonen artikkel 33 tredje ledd skal sivilsamfunnet, og særlig mennesker med nedsatt

funksjonsevne og deres organisasjoner, delta i overvåkingsprosessen. Ombudet har allerede avklart hvordan denne medvirkningen skal skje med representanter for funksjonshemmedes organisasjoner. Funksjonshemmedes organisasjoner er også representert i ombudets brukerutvalg.

Lovforslaget må ses i sammenheng med Prop. 106 S (2011–2012) om samtykke til ratifikasjon av FN-konvensjonen av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, jf. Innst. 203 S (2012–2013). Norge kan ikke ratifisere konvensjonen før norsk rett er i samsvar med konvensjonens krav.

Spørsmålet om ratifikasjon av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne har vært på høring.

Når det gjelder nærmere omtale av de enkelte bestemmelser, vises det til proposisjonens kapittel 5.

1.1 Økonomiske og administrative konsekvenser

De nye tilsynsoppgavene faller i stor grad sammen med oppgaver Likestillings- og diskrimineringsombudet allerede har etter diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Lovendringen får dermed ikke økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

2. Komiteens behandling av saken

Som ledd i komiteens behandling av Prop. 105 L (2011–2012) ble det 9. oktober 2012 avholdt felles høring med Prop. 106 S (2011–2012) om samtykke til ratifikasjon av FN-konvensjonen av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Følgende deltok på høringen:

- Norges Handikapforbund
- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
- Norsk Forbund for Utviklingshemmede
- Likestillings- og diskrimineringsombudet
- Norsk senter for menneskerettigheter
- Norges Blindforbund
- Plan Norge
- Atlas-alliansen
- International Commission of Jurists
- We Shall Overcome.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Linnea Brandvik, Thor Erik Forsberg, Steinar Gullvåg, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, lederen Robert Eriksson, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen, fra Høyre, Sylvi Graham og Torbjørn Røe Isaksen, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Kristelig Folkeparti, Laila Dávøy, er tilfreds med at FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne blir ratifisert.

Konvensjonens artikkel 33 omhandler nasjonal gjennomføring og overvåkning. Likestillingsombudet får ansvar for å føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge får ved ratifiseringen.

Komiteen legger til grunn at diskrimineringsombudsloven endres slik at tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne legges til Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Komiteen viser til at ombudet skal gjøre selvstendige og uavhengige vurderinger av status for gjennomføringen av rettighetene i konvensjonen og myndighetenes etterlevelse av pliktene etter konvensjonen.

Komiteen viser også til at ombudet skal være pådriver og overvåker, mens ansvar for gjennomføring ligger hos de politiske myndigheter og forvaltningen.

Komiteen slutter seg til de foreslåtte endringer i Prop. 105 L (2011–2012).

Komiteen viser til at lovforslaget må ses i sammenheng med Prop. 106 S (2011–2012) om samtykke til ratifikasjon av FN-konvensjonen av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, jf. Innst. 203 S (2012–2013). Komiteen registrerer at departementet foreslår at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvar for å føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge vil få ved ratifikasjon av konvensjonen.

Komiteen vil bemerke at det er viktig at Likestillings- og diskrimineringsombudet får tildelt nok ressurser til å kunne ivareta et forsvarlig tilsyn av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser i denne sammenheng til de respektive partiers forslag til statsbudsjett for 2013, der det bevilges 1,5 mill. kroner til Likestillings- og diskrimineringsombudet til dette formålet.

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i diskrimineringsombudsloven (tilsyn med gjennomføring av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne)

I

I lov 10. juni 2005 nr. 40 om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda skal § 1 tredje ledd ny nr. 3 lyde:

3. *De forente nasjoners internasjonale konvensjon av 13. desember 2006 om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 21. februar 2013

Robert Eriksson

leder

Tove Linnea Brandvik

ordfører